

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Un nou an școlar.

Iată-ne iarăși din toate colțurile întruniți în orașe spre a începe un nou an de muncă, noi dascăli și elevii noștri. Iarăși intrăm în lăcașul nouă destinat spre a petrece la olaltă cu generația de mâne a neamului nostru. Și e lucru și greu, dar și plăcut, când te apuci de ceva nou. Și e și cuminte și folositor, când dela început nu dibuești în întunec. Dar tot atât de sigur e rezultatul lucrului început, când pășești cu toată energia și cu toată hotărârea, având conștiința că te apuci cu pricepere și te apuci cu siguranța omului, care cunoaște toate greutățile lucrării sale, știe toate piedecile, ce-i stau în cale, dar, nu mai puțin are cunoștința și a mijloacelor de lipsă la delăturarea lor. Și cumcă mari sunt piedecile, ce ni-se pun nouă dascălilor români în drumul spre progres, cine va mai trage la îndoială?

Cuvine-se deci ca cu mintea luminată să pășim la lucru. Cuvine-se să ne dăm seama dela început de greutățile, ce eventual vom întâmpina sau doară ne stau chiar acum în cale. „Sunt greutăți așa numite *cronice*, căci ele se repetă an de an, deci aceste se pot ști dela început.

Sunt greutăți, cari se ivesc la anumite ocazii și se pot prevedea, căci nu ne lipsește experiența în astă privință. Sunt apoi greutăți, pe cari noi nu le putem ști, dar nici nu le putem prevedea și aceste ne surprind și de cele mai de multe ori ne vin pe neașteptate. Quid nunc?

Pentru un laic nimic nu e mai ușor decât a fi dascăl, — cu vacanțele de două luni și cele multe sărbători. Ce mai dragă de viață! Ei nu vreau să cunoască sau nu pot să cunoască *fondul și ființa* sa: cariera *dascălească*. Intre alte favoruri de natură externă să le amintim numai *mărirea salarilor* și s'ar vedea cât e de bine a slugi la nație cu 600 de coroane, ba poate și numai cu 200 coroane.

Domnul cutare poate lauda vacanțele, dar se face a uită, că eu pentru o lună întreagă nu sunt așa plătit, cum e el pentru o oră sau pentru câteva șiruri de cerneală așternute pe hârtie. Și apoi vor fi doară și între acești dascăli barem vre-o câțiva, cari nici în *cualificație*, nici în *inteligență*, nici în *puterea de prestație* nu vor fi stând îndărătul altora.

Aceste ar trebui să le iee în cap toți ceice laudă bunătățile oferite de cariera dascălească.

Nu știu ei doară, că a petrece în cursul alor zece luni în o odaie, unde petrec 40—50 elevi, e omorâre cu siguranță a plămânilor și a celorlalte organe interne? Nu știu ei, că a avea atenția încordată de dimineața până la amiază și de după amiază până seara încă e ceva pentru consumarea forțelor psihice? Altceva e a sta în cancelarie și a învăța la protocoale și altceva a

preda materialul de instrucție ca să te priceapă și să poată să-l reproducă așa ca să te mulțamească. Puțină conziderație deci și verdictul nu ar mai fi aramă sunătoare și chimval răsunător.

Dar să lăsăm aceste mizerii, și să trecem la alte dificultăți interne și externe.

Mai întâi noi ne lovim de *sărăcia poporului*, care nu e în stare să plătească nici două pițule pe o cârtică, decum să poarte celelalte sarcini, ce le aduce cu sine învățământul, și cu toată sărăcia e uimire, că țaranul tot dă bucuros numai să vadă cât de cât spor. Pusus-a în timpurile recente didactru urcat pe la școalele secundare, cu scop de a înăbuși îngrămădirea elevilor și a împedecă producerea unui proletariat intelectual. Ce credeți? Doară s'a micșorat procentul elevilor poporului nostru? Nici decum. Ba eu cred că e în creștere. Ce denotă acest fenomen? Nici mai mult, nici mai puțin, decât *setea după învățatură* a neamului nostru. Cine mai poate denegă deci acestui popor *simțul firei sale pornite spre cultură și cultivare*?

Dar mai sunt și alte nevoi, pe cari a le înșiră aci nu mi-e scopul și doară nici nu e locul *Luptele culturale*, ce le purtăm cu factorii stăpânitori sunt poate greul cel mai mare. Sila, ce ni-se face de a frământă mintea cu lucruri absolut nefolositoare, nu e între cele din urmă rele. În fața acestora suntem neputincioși și nu ne rămâne, decât să ne *încordăm puterile* și să ne *îmbunătățim metodele de predare*, căci altcum vom sucumbă. Ambele însă nu-i permis să se facă pe contul sănătății elevilor și a sănătății învățătorilor.

Drept aceea între conziderațiile, cu cari avem să fim în curat sunt și *chestiile de igienă școlară*, pe cari a le perde din vedere ar fi o nebagare în seamă a pământului în care avem să lucrăm. În timpurile mai noi în unele orașe din țările ce stau în fruntea civilizației europene s'a făcut din partea medicilor constatarea, că *păreții cărților vechi sunt lăcașurile* cele mai bune pentru *baccilii de tuberculoză*, căci aici nu pier ușor și se pot transplantă cu ușurință.

Odată constatat acest lucru s'a pornit din partea organelor statului mișcarea spre a opri acest soi de nimicire a fragedelor vieți.

Chiar și în statul nostru s'a dat alarma în unele din ziarele din capitală.

Pentru noi învățătura e, să nu prea dăm în mâna copiilor cărți vechi, căci nu știm ce conțin, și dacă le dăm să avem precauția de a le supune unei desinfecții înainte de a le da spre folosință.

Iar pentruca să astupăm gura tuturor cârtitorilor, *să ne împlinim datorința cu sfințenie*, și să muncim cinstit, căci cinstit va fi și numele nostru și cinstite vor fi și roadele muncii noastre!

Să nu ne mestecăm în flecării și lucruri netrebnice, căci nu e de

demnitatea unui dascăl a umblă pe la cele deregătorii și pela conzistoare. Și dacă așa vom lucră, atunci se va și pogori darul duhului sfânt asupra lucrărilor noastre.

Dr. Petru Șpan.

Dela „Asociațiune“.

Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” către adunarea generală convocată la Brașov pentru 21 și 22 Septembrie st. n. 1906.

(Urmare).

Prelegerile populare. O însemnată creștere dovedește în timpul din urmă numărul prelegerilor populare. Pe deoparte deciziunea comitetului central în urma căreia s'a pus la dispoziția fiecărui despărțământ suma de 100 cor. pentru aranjarea prelegerilor economice, pe de alta introducerea skiopktionului au avut drept urmare faptul îmbucurător, că conferințele pentru popor au luat avânt. Despre prelegerile populare cu proiecțiuni de skiopktion ținute de membrii secțiunii științifice în despărțămintele Brașov, Blaj și Brad se prezintă date mai detaiate în rapoartele secțiunii științifice.

Excepționând prelegerile ținute la Sibiu anume pentru clasa cultă, toate celelalte au tratat chestiuni cari interesează poporul.

În viitor conferențiarilor ajutorati de proiecțiunile de skiopktion vor putea desfășura o activitate programatică relevând chestiuni culturale și economice. Aparate de proiecțiuni au până astăzi despărțămintele: Brașov, Blaj, Brad, Cohalm, Orăștie și Sibiu.

Prin înființarea revistei populare proiectate și chestiunea prelegerilor populare va câștiga lămuriri și îndrumări nouă. În coloanele acestei reviste vor putea fi tratate de condee competente acele probleme, a căror lămurire e mai trebuincioasă poporului.

Bibliotecile populare și agenturile. Cele mai însemnate mijloace de răspândire a culturii la un popor cu oare-care pregătire de carte sunt bibliotecile populare. Despre acestea vă raportăm că numărul lor e de 119 — față de 115 din anul trecut.

Cele mai multe din despărțăminte nu au dezvoltat o activitate mai însemnată pentru încetățenirea acestui mijloc de propagare culturală. În fruntea mișcării pentru înființarea bibliotecilor populare stau despărțămintele: Timișoara cu 20 biblioteci și Brașovul cu 18, urmează apoi Blajul, Clujul, Sebeșul Sătmarul etc.

Comitetul central a spriginat după puterile sale realizarea ideii bibliotecilor la sate trimițând spre acest scop 3162 ex. din publicațiunile sale.

Dintre despărțămintele cari dovedesc mai mult interes în această direcție relevăm desp. Cluj, care în timpul din urmă a scos o serie de folositoare broșuri într'o bibliotecă specială a despărțământului.

Cât privește agenturile vă raportăm, că numărul acestora nu arată o creștere deosebită. Progresul mai însemnat în această privință îl arată Brașovul cu 19 agenturi. Numărul total al acestora este 105.

Secțiunile științifice-literare. Activitatea secțiunilor științifice-literare s'a de-

zvoltat și în cursul anului trecut în cadrele obicinuite. Nefiind încă întreg personalul tuturor secțiunilor complet, aceste nu s'au putut încă pe deplin consolida având să lupte cu greutățile începutului.

În acest an s'au completat secțiunile prin alegerea următorilor membri: Dr. Ioan Lupaș, profesor, Nicolau Togan, protopop și Teodor V. Păcățian, publicist, ca membri ordinari în secția istorică; iar dl Victor Păcălă, profesor, ca membru corespondent al acestei secțiuni.

Mai departe au fost aleși ca membrii corespondenți ai secțiunii științifice dnii: Dr. Ilie Beu, medic și Govriul Todică, funcționar de bancă; iar ca membru corespondent secțiunea școlară: dl Dr. Ioan Borcia, profesor, a căror alegere, conform §-lui 8 din Reg. secțiunilor, o notificăm On. adunării generale.

La lucrările pregătitoare pentru expoziția din anul trecut, comitetul central a fost ajutat în multe privințe de sfatul secțiunilor, cari au servit în diferite chestiuni ca organe de specialitate și au contribuit cu munca lor la aranjarea expoziției.

O altă chestie de însemnatate care a fost inițiată de secțiuni și dusă în îndeplinire este aranjarea *prelegerilor populare cu aparate de proiecțiune*, a căror importanță indiscutabilă a fost accentuată și în altă parte a acestui raport. Skiopktionul, acest mijloc foarte potrivit pentru popularizarea diferitelor ramuri de cunoștințe se procură în despărțăminte cât mai multe. O dare de samă mai amănunțită asupra lucrărilor săvârșite în această privință se găsește în raportul special al secțiunii științifice.

Secțiunea economică a relevat și dus la îndeplinire chestiunea aranjării prelegerilor economice.

Secțiunile au îngrijit mai departe procurarea și cenzurarea scrierilor pentru continuarea „Bibliotecii populare a Asociațiunii”, care înaintează în cadrele bugetului nostru în condiții multămitoare.

În ultima ședință plenară, ținută la 14 și 15 Iulie a. c., în vederea organizării noi a biroului, proiectată de comitetul central, secțiunile au adus hotărârea înființării unei reviste populare ce va fi să apară la începutul anului 1907 sub conducerea secretarului literar al „Asociațiunii”.

Socotim, onorată adunare generală, de cea mai mare importanță împrejurarea că Asociațiunea în împlinirea datorilor sale culturale a creat un mijloc de contact direct cu poporul dela sate.

Comitetul central așteaptă cele mai bune roade culturale dela înflorirea acestei reviste și nădăjduște că toți sprijinitorii Asociațiunii noastre vor da mână de ajutor pentru susținerea ei.

Publicațiunile Asociațiunii. Ca și în trecut secțiunile științifice-literare s'au restrâns și în anul acesta la publicarea lucrărilor din „Biblioteca populară”. Ținându-se samă de mijloacele bugetare s'au editat în anul din urmă patru numeri noi ai Bibliotecii.

Continuarea bibliotecii în condiții mai favorabile se va putea săvârși în viitor când din revista populară se vor putea publica la bibliotecă prin retipărire, cu mijloace ieftine, toate chestiunile de importanță.

Ca retipărire din revista „Tranșilvania” a apărut în acest an și „Raportul despre Expoziție”, lucrat de dl Diaconovich.

În ultima ședință plexară a secțiunilor s'a luat hotărâre de a se publica din nou în aceleași condiții „premiul Andrei Murășan” de 300 cor.

În fine mai amintim angajamentul unanim al membrilor din secțiuni cu privire la sprijinirea revistei populare proiectate. Această împrejurare ne îndreptățește credința, că revista ce este pe calea înființării va da o lectură scrisă de condeie competente și va înlocui mulțimea de publicații inutile cari sunt astăzi în mâna poporului nostru.

(Va urma).

O declarație.

Distinsul fruntaș român din Timișoara, domnul *Emanuil Ungurian*, publică în „*Tribuna*” din Arad următoarea declarație:

Nainte cu vre-o câte-va zile s'a publicat în „*Budapester Tagblatt*” un articol, în care se zice, că instituțiile noastre bisericești, culturale și economice ar face și politică. Eu 11 ani am fost director-executiv al institutului de credit și de economii „*Timișiana*” și de un lung șir de ani iau parte la ședințele și adunările instituțiilor noastre bisericești, culturale și economice, și totdeauna am avut cunoștință despre decursul afacerilor în timpul ședințelor și adunărilor, deci pot decisiv zice, că e un neadevăr gol afirmarea că în adunările și ședințele instituțiilor noastre bisericești, culturale și economice s'ar face politică.

E o tactică de tot proastă și totodată și răutăcioasă a publică lucruri neadevărate despre instituțiile noastre bisericești, culturale și economice spre scopul de a le denunța și a le pune în coloare neagră înaintea publicului străin și a puterii șoviniste; e proastă această tactică, pentru că știm și noi, când și unde să facem politică, iar oricine, care ia parte la lucrurile noastre bisericești, culturale și economice, dacă e om onest, trebuie să atesteze, că noi consecvent în biserică și școală facem numai lucruri bisericești și școlare, că în adunări culturale grijim numai de progresul culturii noastre, iar în adunări economice ne consultăm despre progresul material a poporului nostru.

În jurnalistică ungurească multe lucruri neadevărate se scriu la adresa noastră, așa au pățit-o ungurii când erau stăpâniți de puterea nemțască, și noi acum de un lung șir de ani suntem dedați a ceti despre noi multe neadevăruri în jurnalele ungurești; lumea străină poate ar da crezământ neadevărurilor scrise despre noi în jurnalele ungurești și poate că ne-ar ține de oameni nematuri, dar nici noi nu putem lăsa pradă și obiect de batjocură instituțiile noastre pasiunilor și slăbiciunilor oamenilor de rea credință, deci află de lipsă a declara de neadevăr orice afirmare, că în instituțiile noastre bisericești, culturale sau economice s'ar face politică.

Timișoara, la 14 Sept. 1906.

Emanuil Ungurianu.

Din tractul Agnita.

Correspondență particulară a „*Tel. Rom.*”
— 27 August v.

Onorată Redacție! Am cetit aproape din toate tractele protopresbiterale rapoarte despre conferențele preoțești și și despre alte lucruri săvârșite prin protopresbiterate. Cred a fi rândul și la noi ca să arătăm că și în tractul nostru Agnita se săvârșesc lucruri cari merită să fie aduse la cunoștință publicului.

Nici până acum n'au fost organele parohiale și tractuale în neactivitate. Era despre ce să se scrie, dar drept să mărturisim, partea aceasta s'a negles. Cauzele pentru ce s'a negles au fost mai multe, pe cari trecutul le-a înghițit deja. Tractul nostru are o istorie lungă, pe paginile căreia sunt însemnate mai multe momente neplăcute decât plăcute. Acele momente neplăcute se datoresc mai mult șefilor decât altor organe și persoane.

Ne place a crede, că cu venirea protopresbiter *Ioachim Muntean* o eră nouă, eră de activi-

tate, armonie și însuflețire. La această eră s'a pus deja începutul, ceea ce voiu demonstra prin cele următoare.

Pe ziua sărbării prorocului *Ilie 20 Iuliu v.* protopresbiterul nostru *Ioachim Muntean* a convocat conferența preoțească în comuna *Șulumberg* la care a invitat și pe învățătorii din tract.

Ca obiecte de desbătut a pus:

a) Cari sunt cauzele deselor neînțelegeri dintre preoți, învățători și fruntași în comunele din tractul Agnitei? Ce efecte dăunose produc? Și prin ce remediu s'ar putea delătura?

b) Pe ce cale și cu ce mijloace s'ar putea edifica o casă a tractului nostru, ca reședință protopresbiterală în Agnita?

c) Cum și cu ce mijloace s'ar putea înființa un fond de ajutorare pentru cazul morții între preoții și învățătorii din protopresbiteratul Agnitei?

Cu elaborarea și cetirea primei teme a fost însărcinat preotul *Ioan Petrișor*; cu a doua preotul *Ioan Alexandru* și cu a treia preotul *George Borzea*.

Preoții afară de 6 s'au prezentat toți la conferență, precum și învățătorii iarși aproape toți.

Primul act săvârșit a fost participarea la serviciul divin săvârșit de preotul local *Mihail Păcală*, Macedon *Greco*, din *Hundrubech* și *Valeriu Cosma*, din *Iacobeni*. Poporul din loc, bărbați și femei, a participat în număr frumos la serviciul divin și pe lângă toți aceștia și membrii familiei parohului local cari sunt cu domiciliul afară din comună anume: profesorul dela școala Asociațiunii *Victor Păcală* și oficerul *A. Păcală*, precum și doamna protopopeasă și unele doamne preotese. Biserica care este destul de spațioasă și are o înfățișare plăcută a fost îndesată de oameni. Răspunsurile liturgice le-a executat un cor compus din țărani și condus de învățătorul local, ajutat de teologul *Păcală*, fiul preotului local.

După terminarea liturgiei capelanul protopresbiter *Ioachim Părau* a ținut poporului o predică despre însemnătatea zilei. A predat-o cu succes, iar cuprinsul ei a fost plin de învățătură pentru popor. A urmat parastasul pentru răposații metropoliți *Andrei* și *Miron* săvârșit de către preoții liturgisitori în frunte cu protopresbiterul.

Terminându-se serviciul divin toți preoții, preotesele și învățătorii au intrat în școala locală ce se află în curtea bisericești, o școală frumoasă cu mai multe odăi spațioase, care face onoare parohului și poporului. Edificiul școlar a fost ridicat nu de mult sub actualul paroh și cu speșele bisericești și ale poporului.

Aci înainte de începerea conferenței s'a servit un dejun la toți oaspeții din partea parohului local și a familiei sale. După aceasta s'a trecut în altă odaie a școlii, pentru începerea lucrărilor puse la ordinea zilei prin cercularul preanoratului oficiu protopresbiteral.

Preanor. domn protopresbiter deschide ședința prin o cuvântare instructivă salutând pentru primadată pe preoți și învățători ca corporațiune. Se porcede apoi la constituire, alegându-se notar și bărbați de încredere. Domnul protopresbiter cere ca să fie aleși doi notari. Conferența se pronunță pentru preoții *George Borzea* și *Ioan Alexandru*, dar ambii aceștia cer să fie absolvați de această sarcină, fiindcă au fost în mai multe rânduri și să fie aleși alți preoți mai tineri. Conferența îi absolvă și aleg pe preotul *Valeriu Bonea* și învățătorul *Emil Mandocea* iar bărbați de încredere pe fostul administrator protopresbiter *Nicolae Gavrea* și pe *Mihail Păcală*. Luându-și locul fiecare se cetește apelul nominal și se constată că lipsesc din 34 preoți numai 6 și și această cu seuză care s'a primit.

Înainte de a se începe cetirea operatelor, domnul protopresbiter cetește hărta Excelenței Sale domnului arhiepiscop și metropolit, prin care se aduce la cunoștință preoțimeii, că fostul administrator protopresbiter *Nicolae Gavrea* este distins și îndreptățit a purta brău roșu pentru merite ca administrator protopresbiter și pentru contribuire la ridicarea

catedralei. La auzul acestor comunicate preoții și învățătorii erump în „să trăiască” Excelența Sa și părintele *Gavrea*.

S'a mai decis ca să se trimită o adresă omagială către Excelența Sa dl arhiepiscop și metropolit *Ioan*. După toate acestea a urmat cetirea primului operat din partea preotului *Ioan Petrișor*, care s'a achitat de datorința sa cu onoare, exprimându-i-se mulțămirea protocolară. Cu prinsul operatului în liniamente generale a fost, că cauzele neînțelegerilor provin și dela preoți și dela învățători și dela alți fruntași din comună, dar mai ales dela semidoctii. Aceștia se vără cu sfaturile lor printre preoți, învățători și popor, produc discordie și împedecă pe factorii conducători de a-și putea face datoria cum se cere. Ca remediu recomandă, ca fiecare să caute de ale sale datorințe și să nu se amestece în sfera altuia de lucrare. Să se spriginească unul pe altul și să dea de gol voința cea răutăcioasă a semidoctismului.

Al doilea operat s'a cetit de preotul *Ioan Alexandru*. A fost și mai important fiindcă se simte trebuința de a se procura o casă ca reședință protopresbiterală. Preotul *Ioan Alexandru* ne-a prezentat o lucrare de un cuprins foarte aprofundat, care s'a și primit din partea conferenței fără modificări. Anume, să cumpărăm sau edificăm o casă a tractului, pentru care a luat în combinație ca speșe de clădire sau cumpărare 20 mii coroane. Suma aceasta să se imprumute dela Prea Venerabilul Conzistor sau dela altă bancă cu 5% interese. Această datorie să se replătească în 20 ani schițând și ratele, care cum să fie de mare, și anume primele rate sunt cele următoare până la cea de pe urmă să fie cam egală, fiecare rată variază între 760 cor. și până la 800 cor. Datoria aceasta să se acopere din partea preoților, învățătorilor și parohiilor și anume, preoții și învățătorii să contribuie cu 1 1/2% după salariul lor, parohiile să contribuie după numărul sufletelor de tot sufletul 5 fileri. Astfel că dela toți aceștia s'ar scoate suma de circa 1600 coroane anual. Asupra acestui obiect s'a născut o discuție mai îndelungată, la care au luat parte aproape toți preoții și unii învățători. La urmă toți au căzut de acord cu părerea desfășurată de preotul *Ioan Alexandru*. Astfel s'a adus deciziunea din partea preoților și învățătorilor, ca să se cumpere sau să se edifice o casă a tractului ca reședință protopopească.

Preoții și învățătorii de orice categorie ar fi se învoesc a contribui după modalitatea propusă de preotul *Ioan Alexandru*.

Cât pentru parohii să se discute afacerea și în comitetul și sinodul protopresbiteral. (Va urma).

Din Sântmihaiul-deșert.

Sântămărie, 5 Sept n.

Despărțământul *Hida-Huedin* al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” s'a ținut adunarea generală anuală pentru anul 1906 în 2 Sept. st. n. a. c. în oomuna *Sântmihaiul-deșert*.

Deja pe la jumătate la 11 ore a. m. mulțime de popor, feciori și fete postați, în șir de câte doi de ambele părți ale drumului, precum și inteligența, așteptă înaintea ospătării mari din loc, unde de altcum aveai să se țină și adunarea, sosirea comitetului ce avea să vină de către *Hida*.

La sosire, preotul local *Ioan Andreiu* în numele poporului exprimă mulțămirea celei mai ferbinți că pot acum odată să primească și ei în sânul lor ca oaspeți pe apostolii culturii neamului românesc. Dnul Dr. *Simion Tămașiu* avocat ca prezident-director al acestui despărțământ între ovații zgomotoase mulțamește publicului pentru primirea frumoasă ce li s'a făcut.

Imediat după aceasta se retrag cu toții în pavilionul din curtea hotelului și se începe adunarea. Prezidentul dnul Dr. *Simion Tămașiu* ocupând scaunul prezidențial, își ține frumoasa vorbire de deschidere.

A vorbit în terminii poporali, încât și cel din urmă țaran l-a înțeles. A explicat convingător menirea sfântă ce-o are „*Asociațiunea*” și despărțămintele ei.

Zice, că omul trece prin trei școli anume: Cea dintâi e familia, a doua e școala cea din deal, și a treia ar fi „*Asociațiunea noastră*”. „Mulți dintre fiii poporului nostru, durere, nu se folosesc de darurile binefăcătoare ale celor două dintâi, deci mai cu seamă pentru aceștia s'a înființat *Asociațiunea*, că acum, deși mari, să se lumineze după posibilitate prin școala din urmă. Amintește despre înființarea de agenturi. Vorbirea a fost foarte instructivă și însuflețitoare.

Se aleg doi bărbați pentru verificarea procesului verbal al adunării în persoanele dnilor Dr. *Ioan Prodan* cand. de adv. și *George Pușcariu* preot în *Sântă-Mărie*.

Notarul *Iuliu Chifa* cetește raportul comitetului despre activitatea despărțământului în anul 1905. Tot asemenea urmează raportul cassariului și bibliotecariului, conținând rațiociniul de pe anul expirat și proiectul de budget pe anul viitor.

Imediat după aceasta raportul comitetului se predă comisiei de trei aleasă în persoanele dlor *Stefan Pop*, preot *Fildul* de mijloc, *Paul Pușcariu*, inv. *Lapu*, și *Petru Bura*, inv. *Sântă-mărie*, spre cenzurare, pe când raportul cassariului *Ioan Terec*, dlor *Constantin Căciula*, contabil „*Vlădeasa*”, *Dumitru Zach*, inv. *Mireș* și *Teodor Ciuca* — *Hida*. Se mai alege apoi o comisie pentru încassarea taxelor și câștigarea de membrii noi în persoanele d-lor *Ioan Andrei Domșa* preot *Rachiș*, Dr. *Ioan Prodan* cand. de adv. și *Romul Pop* teol.

Până când comisiile esmise pentru cenzurare și încassare s'au retras pentru studiere și lucrare mai departe, dnul Dr. *Simion Tămașiu* vrednicul prezident și director al acestui despărțământ a întreținut poporul cu cetiri folositoare.

Tot în acelaș timp harnicul învățătoriu *Vasile Dumitraș* din loc a ținut o disertație interesantă și instructivă, explicând că ce e „*Asociațiunea*” și ce i-a îndemnat pe acei doi mari arhierei *Andrei Șaguna* și *Șulufu* de au pus bază acestei asocieri mari ce pătrunde și își bifurează ramurile sale până și în cele mai îndepărtate unghiuri ale țării? — Îndeamnă poporul să îmbrățișeze meseriile de tot felul, și astfel să ne formăm clasa de mijloc de care atâta lipsă avem. Zice, să ne dăm copiii la meserii, se au-i ținem cu droaia pe petecul de pământ primit dela părinți, care împărțit vine foarte puțin la unu, încât a trăi cinstit de pe el nu poate și astfel silit este a trăi în mizeria cea mai mare sau a lua lumea în cap.

După terminarea acesteia comisia esmisă pentru încassarea taxelor și înscrierea de membrii noi, prin referentul *Ioan Andrei Domșa* aduce la cunoștință că s'a înscris un membru pe viață N. *Măcelar*, preot în *Teotelec*, câțiva membrii ordinari și mai mulți ajutători, iar dela alții vechi s'au încassat taxele.

Comisia esmisă pentru cenzurarea raportului comitetului prin referentul ei *Petru Bura* constată „că văzând șicanările zilnice la ce a fost supus comitetul din partea forurilor administrative în timpul din urmă, așa că în mai multe rânduri a fost interzisă adunarea fără de nici un drept legal, totuși progres s'a făcut, comitetul nu a stagnat în lucrările sale.

S'au procurat mai multe opere dela librăria *Kraft* din *Sibiu*, pentru biblioteca a II a despărțământului. S'a predat premiul de 30 cor. preotului *Valeriu Pop* *Papiriu* din *Tăud* pentru rezultatele frumoase prestate în ale pomologiei, ș. a. și astfel comisia propune a i-se aduce mulțămirea și roagă adunarea să se deie comitetului absolutului îndatnat.

Tot asemenea comisia esmisă pentru cenzurarea raportului cassariului și al bibl. prin referentul ei *Constantin Căciula* constată, că aflându-le toate în cea mai exemplară ordine, propune a i-se votă mulțămirea. Se primește.

Se aleg delegații pentru adunarea generală a Asociațiunii, ce se va ține în

acest an în Braşov, dnu Dr. Simion Tămaşiu, avocat (prez.) Gavril Murăşan, preot Stefan Pop, preot şi Iuliu Chifa, preot.

În fine exhaustate fiind punctele din program prezidentul mulţămînd membrilor ajutatori şi binevoitorilor acestei „Asociaţiuni“, precum şi poporului care în aşa frumos număr s'a prezentat, declară adunarea despărţământului Hida-Huedin închisă. Publicul erupe în strigăte de „să trăiască“!

La 2 ore p. m. s'a început bancheul de unde nu au lipsit nici toastele. Mai întâi a vorbit prez. — dir. Dr. Simion Tămaşiu în onoarea şi îndelungă viaţa prezidentului Asociaţiunii I. Şulăţiu, Iuliu Chifa, pentru prezid. despărţământului Dr. Simion Tămaşiu, care cu atăta tact conduce toate afacerile, a urmat apoi Gavril Mureşan, Stefan Pop, Ioan Andrei Domşa, George Paşcaru, Dumitru Zach, etc. a căror toast au fost cu drag ascultate.

În legătură cu aceasta seara s'a ţinut o producţie teatrală, corală şi declamatorie cu următorul program. Luceafărul sării cu solo de Ganea. Ţiganul la ţig dialog. Ispita, poezie de G. Coşbuc şi, Ce face dracul, teatru sâtesc de T. Speranţă, predate toate de cătră tineretul dinloc.

Mai în urmă afară în liber s'a făcut „foe bengalic“ cu mai multe figuri, de Victor Lovász pyrotehnic. A stors admiraţia publicului. În fine preste măsură de mult au plăcut publicului nostru şi au impus celui străin, frumoasele noastre jocuri naţionale, Căluşerul, Bătăua şi Hora, predate de tineretul din Sântmihaiu, sub conducerea inv. Ioan Cioban.

S'a început apoi jocul vesel, cu obicinuita „ardeleană“. Costume naţionale au fost vreo patru. Şi această e un progres. În pauză s'au zis toasturi şi mai însufleţitoare din partea d-nilor protopresbiteri Paul Roşca, Ioan Pop şi preotul Ioan Andrei Domşa.

La cină a fost şi primpretorul nostru Păska Zoltán, care până aci ne pune multe beţe în roate. S'a putut convinge dnu primpretor de astă dată, (fiind-că până acum a fost rău informat despre noi), că poporul nostru român e un popor de ordine, iubeste dreptatea şi adevărul, nu vopşte moartea nimănui, pe cum dânsi îşi închipuesc, unirea Transilvaniei cu România şi mai ştiu ce etc., ci da, voeşte acel popor dreptul şi legea naturală, de a se putea cultiva în limba sa maternă pe care a primit-o drept moştenire dela strămoşi.

În urmă a toastat între alţii şi dnu primpretor exprimându-şi bucuria sufletească, când în aşa număr frumos vede întrunită inteligenţa română din jur. Laudă ospitalitatea şi vioiciunea Românului şi încheie cu „să trăiască Românul“!

Da, da aşa zic şi eu şi cu mine fiecare Român, că limba nu ne-o dăm, să ştie ori-ce străin: „Că avem o limbă ce-o iubim şi de cât să ne despărţim de ea mai bine murim“!

După pauză s'a continuat jocul până dimineaţa, când toţi ne-am despărţit cu voe bună!

P. B. Sântămărianul.

NOUŢĂŢI.

Serbările Asociaţiunii. Comitetul aranjator din Braşov în frunte cu viceprez. Asociaţiunii A. Bârseanu a stabilit programul serbărilor din zilele 21 şi 22 Sept. Joi vor fi primiţi oaspeţii, încurajaţi şi seara va fi convenire socială în localul „Reuniunii industriale“. Vineri serviciu divin cu parastas, apoi şedinţa primă, iar la ora unu masă comună. La orele 3 petrecere populară în Groaveri, seara concertul reuniunii de cântări şi petrecere. Sâmbătă dimineaţa escurziune pe Tâmpa ori în Stejeriş. La 10 ore şedinţa a doua, apoi masă comună. La 4 ore şedinţa festivă a secţiunilor lit.-ştiinţifice şi conferenţe publice, iar seara reprezentaţie teatrală dată de Z. Bârsan şi dsoara A. Braşoveanu. Duminecă escurziune la expoziţia din Bucureşti.

Domnul Dr. George Plopu, jude regesc la Curie a fost numit din partea domnului ministru de justiţie membru în

comisiunea pentru examinarea avocaţilor şi anume pe anul 1907.

„Statele Unite ale Austriei-mari“, cartea dlui *Aurel C. Piponci*, oprita la noi se tipăreşte de nou în a doua ediţie. După ediţia primă s'a epuizat. Imprejurarea aceasta formează dovada cea mai eclatantă despre netăgăduita valoare a cărţii.

† **Stache Popovici,** prim-forestier al comunităţii de avere din Caransebeş domiciliat în Bozovici care mersese să viziteze expoziţia, a murit repentin în Bucureşti. A fost petrecut la groapă de aproape toţi escurziuniştii. La groapă i-a ţinut o scurtă cuvântare dep. *Cor. Brediceanu*, apoi preotul din Bănia, *Bogoevici*. Decedatul era de 40 ani, funcţionar conştiencios şi iubit de toţi.

Festivalul din Bucureşti a avut un succes splendid. Ziarele din România aduc rapoarte lungi şi detaiate, insuflă de note entuziaste la adresa cântăreţilor de dincoaci de Carpaţi. Au cântat toate corurile după cum fusese anunţat în program, afară de corul din Chisău cărui autorităţile n'au voit să-i dea bilet de trecere. Luni au vizitat corurile Sinaia, ducându-se să depună prinsoal omagiilor de admiraţie înţeleptului rege Carol I. şi mândrei sale regine. În faţa palatului corurilor au cântat imnul regal şi marşul unirii. Duminecă au concertat corurile din Bănat şi Ungaria. În deosebi lui I. Vidu i-s'au făcut aclamaţii grandioase. Marţi au concertat corurile din Bucovina. Ardeal şi România. Marţi seara au cântat toate laolaltă. Efect grandios. Ţărani şi ţăranele noastre, compoziţiile româneşti curate şi neprihănite şi executarea lor artistică au zguduit sufletul Bucureştiului cutropit de trivialităţile ţigăneşti ce se cântă prin mahalalele capitalei.

Ziare nouă. Am primit la redacţie primul număr din ziarul „*Apărarea Naţională*“ ziar naţionalist săptămânal, care apare în Craiova, apoi primul număr din ziarul „*Veterinarul*“, care apare de două ori pe lună în Ploeşti şi în urmă numărul prim din „*America*“ organ al Românilor din Statele-Unite şi în special al bisericilor gr. ort. ziar care promite, că: „*opare când am voe, bani şi timp*“. Redactor şi proprietar *Moise Balea*, preot.

† **Titiana Stanciu,** născută Pop, soţia învăţătorului *Pavel Stanciu* din Vaidasig a decedat Luni în 28 August v. după lungi şi grele suferinţe în etate de 37 ani. O deplânge întristatul soţ cu şase copii, bătrânul ei tată, preotul *Grigorie Pop*, frate, soră, şi numeroase alte rudeni.

„**Filiala**“ din Agnita a institutului „*Cordiana*“ şi-a început activitatea cu ziua de 1/14 Sept. a. e. Localul: uliţa mare 81.

Arhiepiscopul Fotios din Macedonia s'a îndârjit foc asupra Românilor din Macedonia. A plecat în mai multe ţinuturi ca să afurisească pe Români în bisericile respective. Pe preotul român *Papa Cosma* din Moscopole l-a afurisit până acum de trei ori şi Românii tot nu se lasă de el.

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit Dr. *Nicolae Ionescu*, adv. (Caransebeş), 2 cor.; *Ioan Lengher*, adv. (Braşov), 4 cor.; *Nicolae Chirca*, sodal rotar, 40 fil.; *Stefan Duca*, notarul „Reun. sodal. rom.“, 20 fil.; *Emanuil Şuiagă*, paroh (Lăpuşnic), soţia sa *Lucreţia* şi copiii lor *Veturia* şi *Octavian*, 2 cor.

Făgărăşenii la Expoziţie în Bucureşti. Spre orientarea tuturor se face cunoscut, că Oltenii dela Făgăraş vor pleca la Expoziţia din Bucureşti *Sâmbătă în 16/29 Septembrie a. cr.* la 3 ore dimineaţa cu trenul din Braşov aşa că pela amiazi sosesc în Bucureşti. Avem următoarele favoruri:

1. Taxa de călătorie cu trenul din Braşov până la Bucureşti şi înapoi redusă este: cl. III a 9 coroane, cl. II a 14 coroane, s'a cerut însă şi sperăm, că ni-se va da dela Predeal la Bucureşti şi înapoi călătorie gratuită pe tren.

2. Intrare gratuită în Expoziţie, la alte distrageri intrare redusă cu 50%, afară de arene.

3. Pentru ţărani cartir gratuit şi pentru inteligenţă.

Fiind expoziţiile de o foarte mare însemnătate culturală şi economică, să beneficiem şi noi deci de aceste favoruri şi să ne ducem cât mai mulţi la Expoziţie, Inteligenţa şi cu deosebire dnu preoţi, notari şi învăţători din datoria lor morală şi spre marea laudă a meritului lor, grabnic să facă acestea cunoscute poporului din comunele dânsilor şi dânsii să con-

ducă la Expoziţie în număr cât mai mare şi ţărani şi ţărane în costumele lor caracteristice româneşti lucrute de omenii noştri.

Cei cari n'au paşapoarte să şi procure certificate de frontieră dela vice comitele, din Făgăraş, sau Braşov, spre care scop să producă atestatele prescise dela comună, vidimate de pretore.

Pentru familii se dă un certificat şi pentru mai mulţi membrii ca consoţi de călătorie.

In Braşov ne întâlnim Vineri în 28 Septembrie 1906. st. nou pela amiazi, sau după amiazi la hotel Bucureşti şi Nr. 1.

Excursionişţii se pot însoţi nouă ori şi când şi de ori şi unde.

Fraţilor Oltenii! Să plecăm de pelângă Olt şi din tot comitatul Făgăraşului cât mai mulţi şi să cercetăm Expoziţia în mod demn. Să arătăm, că ne ştim şi noi face datoria şi că o şi facem.

Să ne întâlnim cât mai mulţi cu bine şi în pace. *Dr. Ioan Turcu*, avocat.

Botez în expoziţie. Incident nostim s'a întâmplat la expoziţie Dumineca trecută. Trei femei bucovinene ce veniseră la serbări au dat naştere la trei băieţi, cari vor fi botezaţi în expoziţie dându-li-se numele *Traian*, *Bucur* şi *Carol*. Naş va fi dl *Dr. Istrate*.

Beiuşenii în cercetare. Ministrul Apponyi a tras la răspundere pe cale telegrafică pe directorul gimnaziului din Beiuş ca să justifice rolul ce l-au avut profesorii şi studenţii de acolo în escurziunea la Bucureşti. Directorul a răspuns, că el a dat permisiunea pentru o escurziune de studii. Profesorii au întărit aceasta, arătând că purtarea lor în Bucureşti n'a fost nici decât aşa după cum o prezintă foile ungureşti. Cătecele lor au fost foarte nevinovate. Ministrul a ordonat cercetare severă.

Incident la festival. Ziarele din Bucureşti aduc ştirea că în decursul concertului de Marţi al diferitelor coruri, în timpul când a început un cor nemţesc din Bucureşti să cânte nemţeste dl prof. *N. Iorga* s'a ridicat din loje şi a protestat în privinţa pângăririi arenelor romane cu o limbă străină. Studenţimea l-a secundat cu aplauze. O parte a publicului l-a întimpinat cu fluerături. Incidentul a trecut însă repede fără vre-o urmare mai gravă şi corurile şi-au putut continua cântările.

Un misantrop. În Budapesta s'a sinucis în săptămâna trecută unul dintre avocaţii cei mai de frunte, *Dr. I. Hentaller*. Credea că toată lumea umblă după el să-l omoare. Se incuia în casă, examină bucatele cu lupa şi el însuşi îşi făcea mâncarea, iar vasele şi le incuia. În această alteraţie sufletească şi a împlântat un cuţit în inimă după ce a dat întâi foc mobilelor din odaie.

Reverenda părăsită. *Dr. Victor Pallade* profesor la institutul pedagogic gr. cat. din Oradea mare şi preot celibe a făcut cunoştinţa nu de mult cu cântăreaţa vād. *Tucsek*, solista corului permanent al catedralei rom. cat. de acolo. S'a decis să o ia de nevastă. Amândoi au abzis de oficiile lor, şi s'au aşezat în Pesta, unde se vor şi cunună.

Falsificatori de bani. În Braşov a fost descoperită o bandă de falsificatori de bani româneşti, cari au fost puşi în circulaţie la casa de schimb din gara Braşov şi cea din Predeal

Chestiuni economice în Sebeş.

Sebeş, 28 August n.

Românii din Sebeş au dat şi dau frumoasă dovadă despre înaintarea culturii pe toate terenul şi despre o exemplară disciplină naţională.

N'am ajuns însă acolo, unde după numărul, instituţiile culturale şi puterea lor de viaţă ar trebui să fie în cele politice, culturale şi economice.

Şi în Sebeş, ca tot de arăndul Românii până bine de curând au neglijat industriile, comerţul şi peste tot afacerile economice, cari sunt tăria şi puterea fiecărui popor.

Nu mai acestei împrejurări este a se atribui deruta Românilor la cele două alegeri de deputat din urmă cu toate că ei fac 90% din populaţia din cerc, şi că conducerea oraşului nu este în mână Românilor cu toate că ei fac 2/3 din populaţia oraşului. Numai aşa putem înţelege cum în Sebeş cu o populaţie mare românească şi un cerc puternic românesc este numai un negustor român, şi pe lângă institutul de bani românesc s'au mai înfiinţat şi întărit şi două institute străine.

Acum însă — deşi oam târziu — s'au deşteptat Românii şi sunt convinşi, că nu-

mai aşa se vor putea valida şi vor ajunge acolo unde li-se cuvine să fie, dacă îmbrăţisează cu toată tăria afacerile economice, se vor îngrădi bine şi nu vor concede ca agonisala şi avutul lor să treacă în mâinile altora.

Industriaşi şi negustori români harnici şi instituţiuni economice române să avem şi viitorul nostru este asigurat.

Din acest punct de vedere s'a început în timpul din urmă a se lucra mai dinadins la lărgirea şi întărirea „Agricolei“ din Sebeş, a cărei socoată anuală a fost publicată în nr. 86 al acestui ziar, chemată şi ea a face operaţiuni financiare, negoţ cu cereale şi vin şi a lucra pentru întărirea economică a elementului român.

Nu s'a înfiinţat şi nu se lărgeste „Agricola“ ca să paralizeze sau să facă concurenţă institutului românesc „Sebeşana“ — precum le place unora a crede, ci din contră să-i dea mână de ajutor „Sebeşanei“ la concentrarea negoţului şi avutului românesc şi prin aceasta la întărirea poporului român, dacă acesta este şi scopul „Sebeşanei“.

Nu este de lipsă ca „Agricola“ să paralizeze pe „Sebeşana“, că sunt aici două bănci străine şi aşa ambele au cui să facă concurenţă.

Că n'a fost lipsă de „Agricola“ pot zice numai aceia, cari n'au vederi mai largi şi sunt preocupaţi numai de interesul lor personal.

Avem lipsă de „Agricola“ şi am avut de mult, dacă se înfiinţă baremi cu 15 ani înainte, nu se mai înfiinţă aici şi a doua bancă străină — nu se mai îmbogaţeau câţiva — străini — din negoţul cu cereale şi vin dela români, ci averea românească trecută la aceia, rămâne tot românească.

Deşi la „Sebeşana“ în timpul din urmă s'a observat o pornire nepermisă din punct de vedere românesc, „Agricola“ nu lucră şi nu va lucră contra ei, se va feri de a cădea în acelaşi păcat, pentrucă — fie marii ei acţionari de azi cum vor fi — totuşi este o instituţie românească; şi mâne sau mai târziu răcăcirile de azi — dacă sunt — trebuie să dispară şi să le înlocuiască spiritul cel bun, spiritul românesc.

Contra torentelor nu sunt prospecte de izbândă.

Am relevat acestea pentruca deoparte să dispară nedumeririle unora faţă de „Agricola“ şi să o privească de ceea ce este, de o instituţie chemată pentru promovarea intereselor economice româneşti, de altă parte pentru a arată, că sunt nebazate temerile altora de cine ştie ce şi mai ce conturbări şi răzbunări în societatea românească de aici.

Acum las să urmeze apelul lansat de „Agricola“ cătră publicul român la 10 August a. c.

„Cu 1 Iulie 1905 s'a întemeiat în Sebeş o însoţire sub titlul „Tovărăşia agricolă“ pentru magazin, anticipaţii etc. Însoţirea efectuează următoarele operaţiuni: negoţ cu bucate şi vin, acordă împrumuturi pe obligaţii, schimbii şi produse şi primeşte depuneri spre fructificare.

„Pentru negoţul cu bucate şi vin s'a deschis în Sebeş o prăvălie şi o pivniţă.

„O cuotă dela însoţire costa 50 cor. plus 4 cor. taxă de fundare. Unul şi acelaş poate subscrie caote câte voeşte.

„Rezultatele obţinute în primul an de gest une ne îndreptăţesc convingerea, că acest institut va avea viitor strălucit, dacă va fi îmbrăţisat cu căldură din partea publicului nostru.

„Deşi în primul an capitalul cotelor subscribe a fost numai 6360 cor., totuşi venitul curat a fost 2112 cor. 6 fil., din care afară de speşele statutare s'au dat 10% dividendă şi 80% s'au adaus fondului rezervă, care face 1184 cor. 66 fil.

„Ştim cu toţii, că numai aşa putem propăşi şi ne putem întări şi pe alte teren, dacă primo loco ne întărim pe terenul economic.

„Este deci datorinţa şi folosul nostru al tuturor, ca să lucrăm cu toată tăria pe terenul economic şi să îmbrăţisăm instituţiile în însoţirile noastre economice.

„Apelăm deci la publicul nostru: particulari, biserici, fonduri, fundaţiuni şi reuniuni să spriginească cu toată căldura institutului nostru, aname să subscrie cote, să mijlocească împrumuturi dela noi şi să facă depuneri la noi, căci numai aşa va putea fi institutul nostru, după intenţia întemeietorilor, tăria şi sprijinul cauzelor noastre publice-economice.

„Spre usurarea publicului la subscrierea cotelor, acestea şi în al doilea an se vând tot numai cu preţul nominal de 50 cor. plus 4 cor. taxa de fundare. Direcţiunea“.

Observ, că în urma acestui apel au fost subscribe la 400 cote. Deocamdată au fost puse în vânzare 1000 de cote şi până acum s'au vândut 600.

Veritas.

Din public.†)

Declarație.

In Nr. 94 al „Telegrafului Român” sub titlul „O întâmpinare” face dl Partenie Cosma, directorul executiv al Albiei amintire de cassa de păstrare din Caransebeș „Sebeșana” zicând, că dlui Constantin Burdia președinte al comunității de avere și deputat dietal îi place să treacă de patron al „Sebeșanei”. In interesul adevărului ne vedem siliți să declarăm, că noi nu avem cunoștință, că dl Constantin Burdia să fi încercat a se ingera în afacerile „Sebeșanei” și ar fi voit să treacă de patronul acestui institut. Dl Constantin Burdia este acționar la institutul „Sebeșana” și ca atare are și dreptul și datorința să se intereseze de bunăstarea institutului. Totodată declarăm, că „Sebeșana” cu epistola dto 20 Iulie 1905, adresată dlui Partenie Cosma, și-a exprimat dorința de a intra ca membru în Asociațiunea băncilor române, la care epistola însă până astăzi nu am primit nici un răspuns, și că la adunarea directorilor băncilor ținută în 23 August 1905 în Sibiu a participat și directorul executiv al acestui institut.

Direcțiunea Sebeșanei.

Mulțămite publice.

Având biserica noastră mare lipsă de vestminte bisericesti, — iar poporul fiind îngreunat cu aruncul pentru edificarea unei școale nouă, — la apelul episcopiei, — bunii și evlavioșii parohieni, precum și alți buni creștini aflători în America, au binevoit a contribui pentru scopul acesta cu următoarele sume:

Ioan Muntean l. Ilie ca colectant, Ioan Cocos, Nicolae Urdea, Nicolae Muntean, câte 2 dolari, — Nicolae Muntean l. Ilie, Ioan Timariu, câte 1 dol. 50 cenți, Ioan Lenghel, Ioan Deac, Achim Povaca, Vasile Povaca, George Albu, câte 1 dol., Ioan Deac, 25 cenți, Ioan Povaca, 30 cenți, Achim Deac, Nicolae Bărsan, Nicolae Deac, câte 50 cenți, Ioan Moldovan, 25 cenți, — toți din Moșna, Vasile Albu, 1 dolar, Ioan Lebu, 2 dol. 50 cenți, ambii din Nemsă, — Dionisie Dâlbea, 1 dolar, Dumitru Banea, 50 cenți ambii din Moșdorf, — Ioan Brot, Mordás 1 dolar, Dumitru Pop, Richșdorf 20 cenți, Nicolae Muntean, 25 cenți, Rotar Sănu, Aurel Muntean, ambii câte 40 cenți toți din Mergindeal, Ioan Radu, Vurpăr 1 dol., Teodor Păcurar, Vasile Solomon, Teodor Barb, toți din Dârlos, Emanuil Toma Vercer, fiecare câte 25 cenți — suma totală 27 dol. 65 cenți, iar în banii noștri, după detragerea portului postal, — am primit 133 coroane 82 fileri.

In numele întregului popor drept credincios aduc și pe calea aceasta tuturor acestora cea mai sinceră mulțămire, rugând pe atotputernicul Dumnezeu ca această jertfă să fie bine primită, să le dăruiească sănătate și putere ca să poată suporta greutățile ocupațiilor lor, să-i ferească de primejdii, ca să se întoarcă în pace, întregi și sănătoși la sălașul iubitorilor lor părinți, soții, frați și alte rudeni, cari cu dor îi așteaptă.

Moșna, la 25 August 1906.

Ioan Fodorean
preot. gr. or.

Cu ocaziunea primei petreceri aranjate de reuniunea femeilor române din Gurarâului la 15/28 August 1906 (Sft. Mărie) s'au făcut următoarele contribuții benevole dela următorii P. T. domni și doamne:

Dr. George Prunaș, medic în Orlat și Ioan Ivan, not. Gurarâului, câte 10 cor., Ioan Manta, paroh Gurarâului, 7 cor. Aurel Hățăgan, not. Sibiel și Alexandru Măcelariu, prop. Sângătin, câte 6 cor. Aurel Decei, not. Gurarâului și N. Suroiu, v-not Rășinar, ambii câte 5 cor. Valeriu Popoviciu, paroh Sibiel, Dionisie Decei, paroh Orlat, Lud. Pesamosca, comp. Orlat. George Comșa, not. Poclaca. Ioan Hanzu, paroh în Cacova, Nicolae Tămaș, not. în Cacova, Irimie Dancăș, prop. Rășinar și Ilie Măcelariu, prop. Gurarâului câte 4 cor. vād. Maria Arseniu, prop. Gurarâului Petru Ungurean, profesor Blaj, Const. Pop, funcționar de bancă Sibiu, Ioan Iliu, not. Orlat, Ioan Rebeș, funcț. de bancă Sibiu și Helene Schneider, priv. Sibiu, câte 3 cor., N. Vlad, paroh Mag, 2 cor. 80 fil., Ilie Iosof, paroh Galeș, Dionisie Aron, paroh Gurarâului, Const. Bucșan, cand. de adv. Sibiel, Șerban Cioran, Rășinar, Coman Gligor, Gurarâului, N. Ghibu, cand. de adv. Sibiu, Ioan Dobrotă, inv.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Sibiel, Victor Iosof, cand. de not., Valeriu Arseniu, inv. direct, Ioan Stelea, inv., Moise Piso, pădur. toți din Gurarâului câte 2 cor., Dionisie Dancă, inv. Gurarâului 1 cor 60 fil., Maria Crișan, vad. de prof. Sibiu, 1 cor. 20 fil., Ioana Rebeș, N. Bena, funcț. de bancă, Ioan Modroiu, teol., Sorin Barciar, ascult. drept, Emilian Cioran, cand. de preot, Rom. Constantinescu, teolog, Danil Balteș, ascult. uns. de not., Ilie Brad Crețu Petru Olariu inv., Simion Loloiu, inv., Nicolae Șoneriu, cand. de preot, Nicolae Arseniu și Ioan Conțiu, câte 1 cor., Vasile Conțiu, Ioan R. Căndea, Ioan Vlad, Ilie P. Brad și Petru P. Hanzu, câte 60 fil., Nicolae Hanzu și Ioan Arseniu, câte 40 fil., Stanca Hanzu, Ioana Puștiu, Maria P. Ciontea și încă 21 feciori din Gurarâului, câte 30 de fil., Petru Jinaru, Ioan Cătoiu și George Cozma câte 20 fil., precum și dela 16 fete din Gurarâului câte 10 fil. Ulterior a binevoit a mai contribui Dl. Nicolae Ivan asea, consist. 4 cor. și Ana Nicola inv. 2 cor.

Din intratele peste tot de 196 cor. 32 fil., detragându-se spesele cu 63 cor. 20 fil. rezultă un venit curat de 129 cor. 12 fil., cari s'au predat casierii reuniunii pentru a se folosi la înfrumșetarea și decorarea bisericii și școlii gr. or. din Gurarâului.

Subsemnatul comitet își împlinește o plăcută datorință, când pe calea aceasta exprimă cele mai călduroase mulțămiri stimărilor oaspeți și taturor marinoșilor contribuției.

Tot deodată se exprimă mulțămire și recunoștință stim. membre ale comitetului reuniunii precum și stim. Dne Ioana Rebeș pentru ostenelele și serviciile prestate atât față de reușita petrecerii cât în deosebi pentru punerea la dispoziția oaspeților pe lângă prețuri foarte moderate a mâncărilor și beuturilor dela cari a rezutat tot în favorul fondului reuniunii un venit de 37 cor. 25 fileri.

Comitetul aranjator.

Nr. 812 [233] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din Ruși, protopresbiteratul Sibiuului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele: 600 cor., 300 cor. dela stat, 300 cor. dela popor, cuartir și lemne pentru încălzit și grădina pentru legumi.

Reflecții la acest post vor avea a-și așterne suplicele de concurs instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresb.

Primul cuincuenal se va computa după cinci ani de serviciu împliniți în această comună.

Sibiu 2 Septembrie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiuului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresb.

Nr. 485—1906 [232] 1—3

Concurs repetiț.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia Lunca, protopresbiteratul Lupșei, pe baza rezoluțiunii conzistorului arhid. dto 8 August a. c. Nr. 7333 Bis. 1906, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa postul au a-și înainta cererile înzestrate cu documentele recerate subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Ofenbaia, 25 August 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or al tractului Lupșa.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 127—1906 of. par. [231] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de învățător dela școala gr. or. română din Poiana-Blenchi, protopresbiteratul Deș, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar anual 600 cor., din care 240 cor. din repartiție dela parohieni, iar 360 coroane întregire din ajutorul de stat, cuartir liber în edificiul școlar, folosința a 1/4 iugăr din grădina școlară, lemnele necesare de foc din pădurea urbarială, despre a căror transportare înăuntru învățătorului are să se îngrijască Cuincuenalele sunt asigurate din ajutorul de stat.

Învățătorul ales se îndatorează a instrui elevii în cântările bisericesti și a cânta cu ei

în Dumineci și sârbători în corul bisericii și a propune în școala de repetiție.

La acest post pot reflecta concurenții din alte protopresbiterate străine.

Aspiranții au a-și înainta rugățile la oficiul protopresbiterat Deș, instruite conform normelor prescise și a se prezenta în biserică de aici spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Comitetul parohial gr. or. român.

Poiana-Blenchi, la 27 August 1906.

Ioan Buzura Ioan Bumb
prezident. notar.

Nr. 239—1906 of. ppresb.

Văzut.

Deș, 30 August 1906.

Teodor Herman
protopresb. gr. or.

Nr. 237—1906 of. ppresb. [229] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de cl. a III-a Gostila, pe baza ordinului venerabilului Conzistor Arhidiecean din 8 August 1906 Nr. 7209 B., prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, computele dela prima aparițiune a acestui concurs în „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post este cea fasonată în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a așterne rugățile lor, instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis și sub durată termenului concursual a se prezenta în biserică din această parohie spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta și a se face cunoscut poporului

Deș, 28 August, 1906.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. Deș, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Herman
protopresbiter.

[230] 1—3

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Arieșana” din Turda, comitatul Turda-Arieș, scrie concurs pentru ocuparea postului de cassar cu salar anual de 1200 cor.

Cassarul se angajază provizor pe un an începând dela 1 Noiembrie a. c. după care timp direcțiunea va decide asupra definitivării lui, are a depune o cauție egală cu suma salarului.

Dupăce va fi denumit de funcționar definitiv i-se asigură dreptul de penziune în senzul statutelor societății și are dreptul la taniemele statutare.

Reflecții la acest post sunt rugați a-și înainta la direcțiunea institutului până în 10 Octomvrie a. c. suplicele instruite cu documente, din cari să se vadă calificația teoretică și practică ce au.

Direcțiunea.

Ad Nr. 76—1906 par. [234] 1—1

Edict de licitare.

Comuna bisericască Vidacutul-român, protopresbiteratul Sighișoarei, dă în 3/16 Septembrie la 11 ore a. m. prin licitație publică în întreprindere adaptarea edificiului școlai confesionale, conform planului și pe baza preliminarului, aprobate de preaveneratul conzistor arhidiecean la 27 Iulie v. 1906 sub Nr. 6720 școlar.

1. Prețul strigării conform preliminarului este 3152 cor. 63 fileri din care se va detrage prețul materialului pe care comuna bisericască îl dă în natură.

2. Licitanții sunt datorii a depune la oficiul parohial vadiu de 10% din prețul strigării, pe cari îl pot ridica îndată după colaudarea edificiului.

3. Ofertele în scris se pot face până la 2/15 Septembrie, dar pentru a putea fi considerate, trebuie să conțină vadiul necesar.

4. Comitetul parohial își rezervă dreptul a încheia contract, cu acel dintre licitanți, în care are mai multă încredere, fără a-și motiva procedura sa față de ceilalți licitanți.

5. Contractul pentru ambele părți se ridică la valoare îndată după subscriere.

6. Planul, preliminarul, precum și condițiile de licitare se pot vedea în cancelaria oficiului parohial român gr. ort. în Vidacutul-român.

Vidacutul-român la 26 August v. 1906.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Popa
paroh gr. ort. prezident.

Haine pentru domni Haine pentru băeți Costume pentru copii

să cumpere fiecare în propriul interes dela mine. Prăvălia mea cea nouă de haine din Piața-mică Nr. 2 mi-am asortat-o de nou cu cele mai elegante haine de toamnă și de iarnă, în calitatea cea mai bună, pe cari le vând cu prețuri uimitor de ieftine. *

Cu toată stima:
EDUARD ELIAS
Nr. 2. Piața-mică Nr. 2.

Dela Librăria arhidieceană din Sibiu (Nagyszeben) se pot procura

Cuvântări liturgice

de arhimandritul Nicodem Munteanu
cu prețul de 1 cor. 50 fil., plus 10 fil. porto.

Prin Librăria arhidieceană se pot procura diferite

ornate bisericesti

Mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Pentru domni preoți!

Dela Librăria arhidieceană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.
Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3—
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) „ 1-60
Povesti pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) ediția II. „ 2—
Carte de citire a II-a „ —50
Noul Abcdar „ —40
Căluza noului Abcdar „ —20
Dr. Daniil P. Barciann. Vieta și activitatea lui „ —50
Se pot procura de la

Librăria arhidieceană.

Sboar'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romanță pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1-50, porto 10 fil. Se capătă la Librăria arhid.

Preț redus!

Țara noastră, descrierea porților Ardealului spre mează și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la Librăria arhidieceană din Sibiu (Nagyszeben).